

Fiche 2: Mededeling European Neighbourhood Policy Strategy Paper

Titel:

Mededeling van de Commissie: European Neighbourhood Policy Strategy Paper

Datum Raadsdocument: 27 mei 2004
Nr. Raadsdocument: 9921/04
Nr. Commissiedocument: COM(04)373
Eerstverantwoordelijke ministerie: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep Oost-Europa en Centraal-Azië (COEST), Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het strategiedocument bevat de principes, geografische reikwijdte en de implementatiemechanismen van de European Neighbourhood Policy (ENP), zoals deels reeds vastgelegd in eerdere Mededelingen: 'De grotere Europese nabuurschap: een nieuw kader voor de betrekkingen met de oostelijke en zuidelijke buurlanden' (maart 2003) en 'De weg effenen voor een nieuw nabuurschapsinstrument (juli 2003)'.

Centraal binnen de ENP staat de gedachte geen nieuwe scheidslijnen te creëren in Europa. Buurlanden worden belangrijke partners voor het aan beide zijden bevorderen van economische groei en buitenlandse handel, het tot stand brengen van een grotere ruimte met politieke stabiliteit en rechtszekerheid, en het bevorderen van de uitwisseling van menselijk kapitaal, ideeën, kennis en cultuur. Implementatie van dit nabuurschapsbeleid leidt uiteindelijk tot een vorm van deelname aan de interne markt door de buurlanden. De ENP staat los van de vraag of de buurlanden een perspectief hebben op toekomstig EU-lidmaatschap.

In het kader van de ENP worden voor de nieuwe buurlanden actieplannen ontwikkeld. Doel van de actieplannen, die in nauw overleg met de buurlanden worden opgesteld, is een verbeterde implementatie van de Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomsten (PSO's) waardoor deze landen dichterbij de Unie komen te staan. In de actieplannen zal een beperkt aantal prioriteiten worden gedefinieerd die op korte termijn (2 of 3 jaar) gerealiseerd dienen te worden. Na implementatie van de actieplannen zal worden bekeken of er nieuwe contractuele relaties tot stand gebracht moeten worden in de vorm van bijvoorbeeld 'European Neighbourhood Agreements'.

Belarus maakt onderdeel uit van de ENP, doch de EU kan pas een formele relatie aangaan wanneer Belarus daadwerkelijke progressie maakt op het gebied van democratische hervormingen. Vooral nog zal de Unie zich richten op samenwerking met de 'civil society' door o.a. voorlichting te geven over EU programma's en beleid. Voor Libië geldt dat het eerst geïntegreerd dient te zijn in het Barcelona-proces (inclusief Associatie-overeenkomst), alvorens het land kan deelnemen aan ENP.

Rusland wordt in de Mededelingen zijdelings als factor van invloed op de nieuwe buurlanden genoemd. De samenwerking met Rusland zal zich concentreren op de uitwerking van de vier gemeenschappelijke ruimten, zoals overeengekomen tijdens de EU-Rusland Top in St. Petersburg in mei 2003; economisch; externe veiligheid; interne veiligheid, vrijheid en rechtvaardigheid; onderzoek, onderwijs en cultuur. De Partnerschap en Samenwerkings Overeenkomst (PSO) blijft de hoeksteen van deze betrekkingen.

Nieuw element in de mededeling is de voorgestelde opname van Georgië, Armenië en Azerbeidzjan in de ENP. De Unie heeft groot belang bij stabiliteit en ontwikkeling van de Zuidelijke Kaukasus

(Georgië, Armenië en Azerbeidzjan). Concrete vooruitgang dient in deze regio te worden geboekt op het gebied van conflictoplossing en implementatie van de drie respectieve PSO's.

Tot slot gaat de mededeling in op het Europese Nabuurschapsinstrument dat vanaf 2007 moet voorzien in financiële steun voor projecten aan weerszijden van de buitengrenzen van de Unie en voor enkele regionale projecten met buurlanden.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol EP: n.v.t., betreft een mededeling

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: n.v.t., betreft een mededeling.

Consequenties voor de EU-begroting:

Voor de periode t/m 2006 zijn geen extra middelen voorzien. De Commissie beoogt het ENP-budget voor de periode van de nieuwe Financiële Perspectieven (2007–2013) aanmerkelijk te verhogen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: geen

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): geen, betreft een mededeling

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland kan zich in grote lijnen vinden in dit strategiedocument en dringt aan op spoedige afronding van de eerste actieplannen, waaronder die voor Oekraïne. NL verwelkomt opname van Armenië, Georgië en Azerbeidzjan in de ENP. Nauwere betrokkenheid van de EU is gericht op stabiliteit in de regio. Dit is conform de Europese Veiligheidsstrategie van december 2003 waarin de Zuidelijke Kaukasus werd aangewezen als regio waar EU “should take stronger and more active interest”.

Nederland onderstreept het belang van volledige implementatie van de actieplannen en de bestaande PSO's en Associatieakkoorden, alvorens nieuwe contractuele relaties met de buurlanden in het vooruitzicht kunnen worden gesteld.

De omvang van de middelen voor de ENP en de verdeling tussen regio's kan volgens Nederland pas in het kader van de nieuwe Financiële Perspectieven (2007-2013) aan de orde komen. Daarbij geldt dat – conform Nederlands beleid aangaande de 1%-norm voor de FP - Nederland voorstander is van een versterking van het externe beleid, maar verhoging van middelen voor regionale programma's minder voor de hand acht. Daarbij moet bedacht worden dat externe relaties niet alleen ingevuld zouden moeten worden met hulp gelden maar ook door een afgewogen mix van alle instrumenten van het externe beleid.